

دوازدهمین کنفرانس سیاست‌های پولی و ارزی

طريق تجارت و گسترش الگوهای آزادسازی بازارها می‌باشد.

پیشرفت ارتباطات مخابراتی و تکنولوژی تجهیزات حمل و نقل هوایی و دریایی - در طول دهه‌های اخیر - کاهش هزینه‌های مبادلات بین‌الملل، بهبود کلی زیرساخت‌های ارتباطی و همچنین، اصلاح و پیشرفت ابزار و عوامل بیمهای و اعتباری، هر یک در بهبود و ارتقای سطح مبادلات کالاها و خدمات میان مناطق مختلف جهان بسیار مؤثر بوده‌اند. موارد فوق همچنین، موجات مبادلات امدهای تجاری و سهولت در سفرهای کاری، رفت و شیوه مثبت بین درآمدهای نفتخانه از نظر واقعی ارز رابطه

بدین ترتیب، از جمله عوامل مهم در فرآیند جهانی شدن، رقابت‌پذیری بین‌المللی است، به نحوی که قیمت‌های جهانی و تفاوت در آنها اصل رقابت را نیز در عرصه بین‌المللی سرعت می‌بخشد و یا تعديل می‌نماید. همچنین، در ادبیات اقتصاد بین‌الملل، سطح قیمت‌های نسبی تحت تأثیر تغییرات نرخ ارز قرار می‌گیرند. طبیعی است که در این میان، کنش‌های قیمتی صادرات و واردات گروه کالاهای مختلف می‌تواند عامل زمینه‌سازی برای بررسی این تأثیرات باشد.

بنابراین، این سؤال مطرح می‌شود که آیا تکنرخی شدن ارز، به عنوان یک سیاست ارزی کارا، می‌تواند قدرت رقابت‌پذیری اقتصاد ایران را در صحنه بین‌المللی افزایش دهد که زمینه‌ای برای الحاق ایران به WTO باشد؟

این مقاله با تصریح مدل‌های تقاضای واردات و عرضه صادرات و کسب نتایج برآورده ضرائب به روش‌های اقتصادسنجی، به بررسی سؤال فوق

توضیح‌برداری با وقفه‌های گسترده (ARDL) مورد آزمون قرار گرفته که نتایج حاصله، نشان‌دهنده رابطه بلندمدت و همگرا بین نرخ واقعی ارز و بهره‌وری نسبی تجاری و غیرتجاری و شوک‌های تقاضا می‌باشد. این نتایج نشان می‌دهند که بهره‌وری نسبی بخش‌های تجاری و غیرتجاری و شوک‌های تقاضا با نرخ واقعی ارز رابطه منفی یا معکوس دارند. از آنجایی که کشور ایران به درآمدهای حاصل از نفت متکی است، درآمدهای نفتی نیز به عنوان یک عامل مؤثر بر روی نرخ واقعی ارز، در این الگو وارد شده که نتایج حاکی از رابطه مثبت بین درآمدهای نفتی و نرخ واقعی ارز است.

نتایج حاصله از رگرسیون، بیانگر رابطه نزولی بین متغیرهای الگو و بهره‌وری نسبی بخش‌ها - مخصوصاً بعد از انقلاب اسلامی - می‌باشد. لذا پیشنهاد می‌شود که دولت شرایط اقتصادی را فراهم کند که سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی تشویق شود، چرا که این امر موجب کاراتر شدن تولید و بالا رفتن سطح بهره‌وری بخش‌ها شده و در پی آن، ارزش واقعی پول کشور افزایش یا نرخ واقعی ارز کاهش خواهد یافت.

همچنین، به منظور افزایش بهره‌وری بخش‌ها، پیشنهاد می‌شود که بانک مرکزی به طور مستقل عمل کند تا سیاست‌های پولی با نظم بیشتری اتخاذ گردد و قیمت‌ها از ثبات لازم برخوردار شوند و در پی آن، تخصیص منابع به طور کاراتر صورت گیرد که این امر افزایش بهره‌وری و ارزش واقعی پول را به دنبال خواهد داشت.

دکتر سید‌کمیل طبی و سید عبد‌المجید جلایی:

تکنرخی شدن ارز، رقابت‌پذیری بین‌المللی و حضور در اقتصاد جهانی در حوزه اقتصاد، جهانی شدن عبارت از یکپارچگی و ادغام اقتصادهای ملی در یکدیگر، از

در شماره قبل، ضمن گزارش برگزاری دوازدهمین کنفرانس سیاست‌های پولی و ارزی، خلاصه برخی از مقالات ارائه شده در این همایش را درج کردیم و اینکه خلاصه چند مقاله دیگر.

دکتر جعفر حقیقت و حسن جرجانی:
اثرات بهره‌وری نسبی بخشی و شوک‌های تقاضا بر نرخ واقعی ارز طی دوره ۱۳۴۵-۷۸

در مالیه بین‌الملل، نرخ واقعی ارز از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است و از این رو، جای تعجب ندارد که این قدر بر روی بدست اوردن عوامل مؤثر این متغیر در بلندمدت و کوتاه‌مدت توجه زیادی شده است. در کشورهای جهان سوم - از جمله ایران - که از نظر درآمدهای ارزی در محدودیت‌هایی قرار دارند، ثبات نرخ اسمی و واقعی ارز از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. از آنجایی که نرخ واقعی ارز، احراجات قدرت برابری خرد را از نرخ تعادلی نشان می‌دهد و در طول سه دهه اخیر این نرخ در کشور ایران دارای نوسانات زیادی بوده است، لذا لازم است که عوامل تعیین کننده نرخ واقعی ارز مشخص شوند. در این زمینه، بعضی از اقتصاددانان - از جمله Jonston (1997)، Chinn (1997) (2000) Jahanara (1997) - در مورد اثرات بهره‌وری بخشی و شوک‌های تقاضا بر نرخ واقعی ارز بر روی داده‌های آماری کشورهای عضو OECD و گروه ۷ کار کرده‌اند که نتایج حاکی از ارتباط بلندمدت بین این متغیرها با نرخ واقعی ارز می‌باشد.

در این مقاله، اثرات بهره‌وری نسبی بخش‌های تجاری و غیرتجاری و شوک‌های تقاضا بر روی نرخ واقعی ارز، با استفاده از داده‌های آمارهای بین‌المللی طی دوره ۱۳۴۵-۷۸، مورد بررسی قرار گرفته است. الگوی مورد نظر تحقیق، با استفاده از تکنیک‌های همگرایی انگل - گرانجر، جوهانسون و خود

ساختار طرح‌ها و صندوق‌های بازنیستگی و تأمین اجتماعی در ایران می‌تواند بر تجربه بازار محور بسیاری از کشورهای با بازار سرمایه کارآمد باشد.

این مقاله، برای اولین بار پس از انقلاب اسلامی، مسأله صندوق‌های بازنیستگی و تأمین اجتماعی محصولاتی را مطرح می‌کند که آنها فروشند. مقاله مبتنی بر مطالعه اولیه ساختار صندوق‌های بازنیستگی و تأمین اجتماعی در چند کشور است، و آنگاه به طور موجز به بررسی این صندوق‌ها و محصولات مالی آنها در ایران می‌پردازد. پس از این مطالعه تطبیقی، مقاله طراحی اولیه را برای تجدید ساختار این نهادها در پرتو تجربه جهانی و تجربه سایر کشورهای در حال توسعه ارایه می‌دهد. موضوع کانونی مقاله، اثر این تجدید ساختار و طرح پیشنهادی بر بازار سرمایه ایران است.

در طرح اولیه پیشنهادی این مقاله، ارایه دهنده مقاله نخست خواستار مطالعه عمیق وضعیت موجود است. آنگاه خواستار آن است که محصولات صنعت بازنیستگی کشور بسیار متنوع شود و در مرحله بعد، خواهان آن است که محصولات بیمه‌ای (بیمه - طرح بازنیستگی) توسط شرکت‌های بیمه دولتی و خصوصی (در دست تشکیل) جمهوری اسلامی ایران در بازاری رقابتی تولید و عرضه شوند. در پایان، توجه انتقال ساختار انتشاری دولتی فعلی به ساختار رقابتی بازار محور با مشارکت بخش خصوصی ایران مطرح می‌شود. به علاوه، مقاله ضرورت تدوین قوانین لازم برای حمایت و نظارت بر صندوق‌های بازنیستگی مستقل خصوصی و دولتی را گوشتزد می‌کند.

**دکتر سعید مشیری و فرخنده سلطان‌امدی:
وابطه غیرخطی بین رشد و تورم:**

مطالعه موردنی ایران

تورم، بنا به وجود عوامل ساختاری اقتصادی و اجتماعی و شرایطی مانند چسبندگی قیمت‌ها و از طریق تأثیر بر سرمایه‌گذاری، به صورت مستقیم یا غیرمستقیم، می‌تواند بر رشد اقتصادی تأثیر داشته باشد. نتایج به دست آمده از مطالعات انجام شده در سطوح بین‌المللی در مورد رابطه رشد و تورم، متفاوت و بعضًا متناقض می‌باشند. در برخی مطالعات این رابطه، منفی و در برخی دیگر بی‌معنی و یا حتی مثبت برآورده شده است. اخیراً مطالعات محدودی هم به

بسیاری از سرمایه‌گذاران انفرادی و نهادی را به خود مغضوف داشته است. قابلیت‌های آنان در مدیریت حرفه‌ای بورتفوی، با بهره‌مندی از تکنیک‌های نوین سرمایه‌گذاری، موجب شده است که علاوه بر دونق و مدیریت گرایش‌های بازار سهام - خصوصاً در شرایط بحران - در طرح‌های بازنیستگی و برنامه‌های جذب سرمایه‌های خارجی موفقیت روزافزون داشته باشند. یافته‌های پژوهش انجام شده حاصل کنکاش در جایگاه و نحوه عملیات شرکت‌های سرمایه‌گذاری مشترک در کشورهای توسعه‌یافته و در حال توسعه می‌باشد، با هدف ترسیم چارچوب، وظایف، سازوکارها و نیازهای ساختاری و حقوقی، به جهت آغاز قریب الوقوع فعالیت آنان در کشور تدوین شده است.

دکتر حسین عبدی تبریزی:

نقش تغییر ساختاری طرح‌ها و صندوق‌های بازنیستگی و تأمین اجتماعی بر بازار سرمایه ایران

در حال حاضر، صندوق‌های بازنیستگی و تأمین اجتماعی عمده‌ای شکل دولتی سامان یافته‌اند و عملانه‌دارهایی دیوان سالارانه‌اند که استقلال مالی ندارند، و رابطه مخصوصی هم بین متابع و مصارف آنها برقرار نیست. ماهیت دولتی این نهادها و ایستگی آنها به بودجه عمومی باعث شده است که تنوان کارآبی مدیریت دارایی‌ها و بدھی‌های آنها را به درستی تعیین کرد.

از زیبایی‌های بسیار مقدماتی حاکی از آن است که این کارآبی، مبتنی برآورده نمی‌شود. اگر تنوان از این کارآبی اطمینان حاصل کرد، آنگاه به ناچار می‌باید نتیجه گرفت که طرح‌ها و صندوق‌های بازنیستگی و تأمین اجتماعی موجود حقوق شهروندان را ضایع می‌کنند، به آنها حق انتخاب نمی‌دهند، و به تولید محصولات و خدماتی مانجامند که بازده بالا و کیفیت مطلوب ندارند.

بررسی اولیه ما حاکی از آن است که ساختار انتشاری - دولتی صنعت بازنیستگی و تأمین اجتماعی در بسیاری از کشورها، سدت‌های است که به ساختار رقابتی بازار محور بنگاه‌های اقتصادی خصوصی و دولتی بدل شده است. بسیاری از محصولات صندوق‌های بازنیستگی قابل واکنشاری به صنعت بیمه است و گروه‌بندی محصولات بازنیستگی - بیمه را تشکیل می‌دهد. اصلاح

می‌پردازد و این مهیم را با استفاده از ایجاد سناپیوهای مختلف بر روی نتایج به دست آمده عملی می‌سازد.

دکتر جلال رسول‌اف:

ضرورت‌های تأسیس و دستاوردهای مورد انتظار بورس کالاهای کشاورزی در ایران
پیشرفت و توسعه روزافزون اقتصادها، لزوم و ضرورت بکارگیری ابزارها و پسیده‌های متعدد اقتصادی را توجیه کرده است. یکی از این پدیده‌ها، ایجاد و بکارگیری سازوکار بورس است. بورس‌های (جدید) بازارهای مشتشکل و سازمان یافته‌ای هستند که به ویژه در طول سه دهه اخیر و پر پایه تکامل و کارآبی روزافزون خود، منشاء اثرات متعدد اقتصادی شدند، به طوری که هم‌اکنون تصور اقتصادهای بدون بورس عملای غیرممکن شده است.

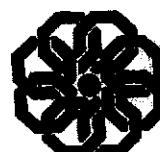
اقتصاد ایران شرایطی را در پیش رو دارد که بکارگیری بورس کالا را در اولویت‌های برنامه‌ای خود قرار داده است و صراحتاً به لزوم تأسیس و راهاندازی آن در برنامه سوم توسعه (ماهه ۹۵) اشاره شده است.
بورس کالاهای کشاورزی، با توجه به سازوکار سازمان یافته و از طریق داد و ستد های آمی و نقدي و با استفاده از طیف متنوعی از ابزارهای مالی، مبادرت به پوشش اینمی خطرات و ریسک موجود در بازار می‌کند، ضمن آنکه در ایران تنظیم بازار و شفافیت قیمت نیز از دیگر دستاوردهای مهم این نهاد است.

در برنامه خصوصی سازی ایران، بر کاهش نقش دولت، افزایش کارآبی و رقابت و گسترش مبانی مالکیت خصوصی تأکید شده است. ایجاد سیاست‌های رقابتی در بخش کشاورزی، کمک مؤثری به تحقق اهداف فوق خواهد نمود. با ایجاد و راهاندازی بورس محصولات کشاورزی، بازار محصولات کشاورزی به سمت بازار رقابتی، شفافیت اطلاعات و افزایش کارآبی ساختار بازار هدایت خواهد شد.

دکتر فرشاد هیبتی:

شرکت‌های سرمایه‌گذاری مشترک (MUTUAL FUND)
ارتقای بهره‌وری نظام مالی و گسترش سرمایه‌گذاری و اشتغال

شرکت‌های سرمایه‌گذاری مشترک، در زمرة نهادهای مالی قرار دارند که در توسعه نظام مالی نقش چشمگیری را ایفا نموده‌اند. سازوکارهای عملیاتی آنان به گونه‌ای بوده که خصوصاً طی دهه ۱۹۹۰ توجه

نسبی و چه به صورت مطلق از منافع رشد اقتصادی - را به چالش کشیده است.

در این راستا، توسعه بازارهای مالی به عنوان یک رهیافت مناسب و کارآمد برای بهره‌مندی گروه‌های کم درآمد و فقیر جامعه از منافع رشد اقتصادی از اهمیت به سزاوی بخوددار می‌باشد. چرا که در یک ساختار مالی توسعه یافته، به دلیل در دسترس بودن ابزارهای مالی و خدمات و نهادهای مالی برای خانوارهای فقیر، زمینه‌های بخودداری آنان از منابع مالی ارزان فراهم خواهد بود.

در این مقاله، معنی شده است تا با استفاده از مدل‌های رگرسیون معمولی (OLS) به توضیح نقش و اهمیت توسعه بازارهای مالی در توزیع منافع ناشی از رشد اقتصادی پرداخته شود و نهایتاً با مروری بر وضعیت ساختار بازارهای مالی در ایران، به ارزیابی کارآیی این بازار در جهت کاهش میزان فقر در کشور پرداخته شده است.

افشین عجفری متدهی و لیلا فربیور و

سید محمد کریمی:

نحوه تخصیص اعتبارات بانکی و

پیامدهای تورمی دخالت دولت در

بازارهای اقتصادی کشور

دخالت‌های بازاری دولت، به صورت سرمایه‌گذاری در شرکت‌ها و مؤسسات دولتی انجام می‌شود. سرمایه‌گذاری‌های مورد نظر، هم به صورت ارزی و هم ریالی صورت می‌گیرد. سرمایه‌گذاری‌های ریالی صورت گرفته در این بنگاهها، معمولاً از محل اعطای اعتباری بانکی تأمین می‌شود که به صورت وام‌های بانکی در اختیار آنها قرار می‌گیرد. بنگاه‌های اقتصادی بخش عمومی به دلایل متعدد، از جمله: عدم کارآیی و بهره‌وری مطلوب در فرآیند تولید، قادر به بازپرداخت تسهیلات بانکی دریافت شده نیستند، به طوری که اعتبارات دریافت شده توسط آنها به صورت بدنه بنگاه‌های مورد نظر نزد سیستم بانکی در نظر گرفته می‌شود. این بدنه، منجر به کمبود منابع ریالی در سیستم بانکی کشور می‌شود و به صورت یک عامل فشار برای افزایش پایه پولی و پس از آن، افزایش نقدینگی عمل می‌کند و در نتیجه، افزایش نقدینگی منجر به افزایش سطح عمومی قیمت‌ها و ایجاد تورم در نظام اقتصادی کشور می‌شود.

بنابراین، یکی از پیامدهای حضور و دخالت دولت در بازارهای اقتصادی ایران، ایجاد تورم ناشی از فشار بدنه شرکت‌ها و مؤسسات دولتی بر پایه پولی و نقدینگی در اقتصاد کشور است. تحت این شرایط، لزوم حرکت به سمت خصوصی‌سازی و تسریع اعمال سیاست‌های مرتبط با آن در اقتصاد کشور احساس می‌شود.

کرد. لذا بررسی و تحلیل میزان اثرپذیری متغیرهای مختلف اقتصادی، از جمله: سرمایه‌گذاری و پس‌انداز، از تغییرات نرخ سود بانکی - با توجه به اهمیت این دو متغیر در اقتصاد - ضروری است.

در بخش نخست این مقاله، پس از مروری بر رابطه سرمایه‌گذاری و نرخ بهره، عوامل مؤثر بر سرمایه‌گذاری در اقتصاد ایران مورد بررسی اجمالی قرار گرفته است و سپس، با استفاده از تکنیک خود توضیح با وقفه‌های گسترده (ARDL) مدل مورد نظر برآورده شده و در نهایت مشخص شده است که کاهش نرخ سود بانکی در اقتصاد ایران، پیامدهای مثبت برای سرمایه‌گذاری خصوصی در مانشین آلات به همراه خواهد داشت.

در بخش دوم، ضمن بررسی عوامل مؤثر بر پس‌انداز، حجم سپرده‌های بلندمدت بانکی - به عنوان متغیر نماینده پس‌انداز بخش خصوصی - و همچنین، رفتار این متغیر طی سال‌های اخیر، مورد توجه قرار گرفته است. سپس با استفاده از تکنیک ARDL مدل مورد نظر برآورده شده است. نتایج به دست آمده مؤید تأثیرپذیری حجم سپرده‌های بلندمدت از تغییرات نرخ سود بانکی است، اما این نتایج در بلندمدت و کوتاه‌مدت متفاوت می‌باشند.

دکتر علی حسنزاده: توسعه مالی؛ رهیافتی مناسب در برنامه‌های فقرزدایی

در دیدگاه‌های سنتی کلان اقتصادی، همواره

دستیابی به رشد‌های بالای اقتصادی به عنوان محوری ترین اهداف توسعه‌ای مورد اشاره قرار گرفته است. بر این اساس، بخش قابل توجهی از نظریات و تحلیل‌های اقتصاد توسعه، توزیع نابرابر درآمدها را شرط لازم برای رشد سریع اقتصادی عنوان نموده‌اند. این نظریات با توجه به پایین بودن میل نهایی به مصرف گروههای ثروتمند جامعه، فرض می‌کنند که بخش وسیعی از درآمدهای این گروه پس‌انداز و سپس سرمایه‌گذاری می‌شود، لذا توزیع نامتعادل تر درآمدها در جامعه، موجب افزایش سرمایه‌گذاری و تحریک بیشتر تولید، یعنی تسریع در رشد اقتصادی خواهد بود و منافع حاصل از این رشد، نهایتاً از طریق افزایش ظرفیت‌های درآمد جامعه، عاید همگان، از جمله گروههای فقیر خواهد شد.

در طی دو دهه اخیر، مطالعات علمی گسترده‌ای - چه به لحاظ نظری و چه با استفاده از مشاهدات آماری - پیرامون وضعیت اقتصادی بسیاری از کشورهای در حال توسعه، عملکرد این تئوری سنتی اقتصاد مبنی بر بهره‌مندی اقشار فقیر - چه به صورت

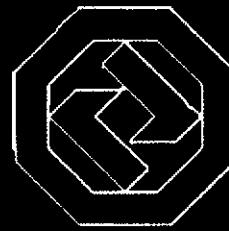
غیرخطی بودن رابطه رشد و تورم پرداخته و نشان داده‌اند که برآورد این رابطه از طریق تصریح مدل‌های خطی تورش‌زا است، اما این مطالعات در تعریف ارتباط غیرخطی، تصریح روابط، برونو زا یا درون زا فرض کردن نقطه شکست ساختاری، و در نهایت داده‌های مورد استفاده، با یکدیگر متمایز بوده و در نتیجه، منجر به نتایج متفاوتی شده‌اند.

در این مطالعه، سعی در تصریح و برآورد یک رابطه غیرخطی رشد و تورم برای اقتصاد ایران شده است. غیرخطی بودن به صورت وجود یک شکست ساختاری درون‌زا در ضریب تورم، تعریف و در مدل رشد تصریح شده است. همچنین، برای اطمینان از عدم حساسیت غیرخطی بودن رابطه رشد و تورم و نقطه شکست ساختاری به دست آمده نسبت به ورود سایر متغیرهای مورد استفاده در مدل‌های رشد، آزمون‌های متعددی صورت گرفته‌اند. نتایج به دست آمده بیانگر یک رابطه غیرخطی بین رشد و تورم از نوع لا معکوس شده در ایران هستند. همچنین، می‌توان با توجه به در نظر گرفتن شرایط خاص کشور در تصریح مدل رشد، به دقت بیشتر رابطه برآورده و به خصوص نقطه شکست ساختاری در این مطالعه - نسبت به سایر مطالعات مشابه در سطح بین‌المللی - تأکید نمود. با توجه به سیاست اعلام شده از سوی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، مبنی بر کنترل تورم، برآورد دقیق نقطه شکست ساختاری در رابطه بین رشد و تورم برای اقتصاد ایران، می‌تواند راهنمای بسیار مفیدی در موقوفت سیاست هدف‌گذاری تورم بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران باشد.

ابوالحسن والیزاده و محمود رجبی چهره‌ودی:
بررسی پیامد تغییر نرخ سود بانکی بر سرمایه‌گذاری و پس‌انداز

در شرایطی که اقتصاد کشور با بیکاری فraigیر مواجه است، کاهش نرخ سود بانکی از جنبه نظری منطبق بر سیاستی تعریف شده در ادبیات اقتصادی است که بر کاهش نرخ بهره در چنین شرایطی تأکید می‌ورزد. در کنار این مسأله، افزایش نرخ واقعی سود بانکی، به دلیل کاهش محسوس نرخ تورم در سال‌های اخیر و پیش‌بینی تداوم چنین وضعیتی در سال‌های آینده، تأکید بر کاهش نرخ اسمی سود بانکی را توجیه‌پذیرتر کرده است.

شدت تأثیرات تغییر نرخ سود بانکی در مباحث نظری، به کشش‌پذیری متغیرهایی از جمله: سرمایه‌گذاری، پس‌انداز و تقاضای پول بستگی خواهد داشت. علاوه بر این، در بررسی پیامدهای تغییر نرخ سود بانکی، باید توجه شود که شرایط واقعی اقتصاد ایران لزوماً منطبق بر فروض مذکور نیست و این‌رو، نمی‌توان با اطمینان به تأثیرات انتظاری آن تأکید

بانک توسعه صادرات ایران

ارائه تسهیلات ارزی از محل صندوق ذخیره ارزی

دفتر مرکزی: تهران - خیابان کاندی شماره ۲۱ تلفن: ۰۲۱ ۸۷۹۸۲۱۳ فاکس: ۰۲۱ ۸۷۹۴۹

www.edbi-iran.com

pr@edbi-iran.com

تلفن کویا: ۰۲۱ ۸۷۲۹۹۷۶

مؤسسه مالی و اعتباری بنیاد

هر ۲۰۰۰ تومان در هر روز ۱ امتیاز

آخرین فرصت جهت افتتاح حساب یا تکمیل موجودی

۸۱/۵/۱۵

تاریخ قرعه کشی ۸۱/۶/۲۹

جوایز پژو ۲۰۶، خودروی ماتیز و
هزاران جوايز نقدی دیگر

تمه اول سال ۱۴۰۰

بنیاد
اعتباری
مالی
می باشد